

Motion till riksdagen 2013/14: MJ244

av **Christer Engelhardt (S)**

Gränsöverskridande ansvar för havsmiljön i Östersjön

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränsöverskridande ansvar för havsmiljön i Östersjön.

Motivering

Östersjöns dåliga havsmiljö är ett känt faktum, vilket har påtalats från olika håll, däribland av Världsnaturfonden (WWF). Men trots dystra rapporter om ett syrefattigt Östersjön med döda havsbottnar så finns det hopp om att kunna rädda Östersjön och samtidigt skapa arbetstillfällen som skulle ge Östersjöregionen ett stort resurstillskott.

Enligt en rapport gjord av Boston Consulting Group på uppdrag av Världsnaturfonden, *”Turning adversity into opportunity: A business plan for the Baltic Sea”*, som presenterades den 29 augusti i år, 2013, vid WWF:s internationella Östersjöseminarium på Finlands ambassad i Stockholm så kan ett aktivt arbete för återställande av havsmiljön i Östersjön till år 2030 skapa 550 000 jobb och ge Östersjöregionen cirka 280 miljarder kronor i årligt mervärde.

Trots alarmerande siffror så rymmer Östersjöns innanhav ett unikt ekosystem med ett fantastiskt djur- och växtliv. Men det är samtidigt ett hav i kris. Det kan klart konstateras att havsmiljön i Östersjön är i obalans.

Östersjöns miljöproblem är gränsöverskridande, vilket ställer krav på gemensamt agerande från länderna runt Östersjön för att hitta lösningar. Arbetet för Östersjöns miljö är viktigt för att det återigen ska bli ett friskt och levande innanhav. Det behövs en tydlig vilja från länderna runt Östersjön där hela Östersjöregionen är en vinnare i detta.

WWF skriver på sin hemsida:

Fel! Okänt namn på

Att strategiskt utveckla Östersjöregionen till ett nav för så kallade blå och gröna teknologier – hållbara lösningar för vatten och hav – är en viktig faktor för att återställa havsmiljön och skapa affärsmöjligheter i regionen, enligt rapporten *”Turning adversity into opportunity: A business plan for the Baltic Sea”*. Blå och gröna teknologier är lösningar, produkter eller tjänster som direkt eller indirekt har en koppling till förbättrad miljö både till land och till havs.

Östersjöns hälsa har länge enbart setts som en miljöfråga, men rapporten visar att den också måste ses som en ekonomisk och social angelägenhet. Misslyckas insatserna att återskapa en frisk Östersjö påverkas inte bara havsmiljön, utan också den ekonomiska tillväxten och möjligheterna att skapa arbetstillfällen i regionen.

Det finns med andra ord goda förutsättningar för att rädda Östersjön. Under den senaste tiden har det påvisats positiva trender som att fiskbestånd långsamt börjar återhämta sig och halter av övergödande ämnen i vattnet har minskat på vissa håll. Men Östersjöns framtid balanserar på en knivsegg. Utan samordning kan de framsteg som gjorts lätt gå förlorade.

Världsnaturfondens generalsekreterare pekar på att beslut som rör Östersjöns framtid måste fattas utifrån en bedömning av vad som är mest lönsamt som helhet, både ur ett socioekonomiskt och ett ekologiskt perspektiv.

Rapporten visar enligt WWF att kostnaderna och fördelarna för olika industrier runt Östersjön inte kan analyseras var för sig, eftersom de påverkar varandra. Istället krävs en integrerad ansats. En sektors miljöpåverkan kan ha stora konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen inom ett annat område och därför också för samhället i stort. En gemensam vision är därför av stor vikt för en positiv utveckling i regionen. Diskussionen måste breddas till att inte bara inkludera miljöministrar, utan även involvera såväl offentlig som privat sektor, stats-, finans-, jordbruks- och arbetsmarknadsministrar för att skapa en ljusare framtid för Östersjöregionen.

Enligt WWF lyfter rapporten fem viktiga rekommendationer för att förbättra miljötillståndet i Östersjön och skapa affärsmöjligheter: 1. Fokusera på nyckelprioriteringar och initiativ inom de viktigaste problemområdena – övergödning, farliga ämnen och överfiske 2. Öka ansvaret att implementera överenskommelser 3. Tillämpa en integrerad ansats mellan länder, sektorer och departement – som även omfattar sociala och ekonomiska aspekter 4. Skapa kommersiella incitament genom att länka miljökostnader till respektive källor 5. Investera i att utveckla regionen till ett 'blått och grönt' teknologinav.

Ansvaret för miljöpolitiken har givetvis ansvarig miljöminister men frågan om vår miljö och i detta sammanhang havsmiljön i Östersjön och konsekvenser av det samt vilka fördelar ett aktivt förbättringsarbete av miljön i Östersjön kan ge, är givetvis något som borde beröra flera ämnesområden så också inom regeringen och vara en del i varje statsråds ministerportfölj. För varje statsråd bör det innebära att arbeta tillsammans med sina kollegor i Östersjöregionen för att inse de ekonomiska, sociala och miljömässiga möjligheter som ligger i en verkligt hållbar utveckling av havsmiljön i Östersjön som också kan uppnå en positiv effekt i Östersjöregionen.

Det är viktigt att man samlat inom regeringen inser vikten av Helcomprocessen och deltar i arbetet med Miljödepartementet för att säkerställa att

Fel! Okänt namn på

BSAP (Baltic Sea Action Plan) genomförs. Det är också viktigt att regeringen stödjer utvecklingen av kommersiella incitament genom att investera i miljölösningar som rör Östersjön.

Det kan aldrig vara för sent att starta ett aktivt arbete för att förbättra och rädda havsmiljön i Östersjön. Men det kan ta tid och det är ett arbete som kontinuerligt måste prioriteras.

Stockholm den 25 september 2013

Christer Engelhardt (S)